

Nástenkový tender – prípadová štúdia politickej korupcie

Prípadová štúdia

Autor: Pavol Hardoš

2013

*S finančnou podporou z programu Prevencia a boj proti trestnej činnosti Európska komisia -
Generálne riaditeľstvo vnútorných vecí /European Commission - Directorate-General Home Affairs*

*Tento projekt bol realizovaný s finančnou podporou Európskej únie. Za obsah publikácie zodpovedá
výlučne autor. Publikácia nereprezentuje názory Európskej komisie a Európska komisia nezodpovedá
za použitie informácií, ktoré sú jej obsahom.*

Nástenkový tender – prípadová štúdia politickej korupcie

Úvod

Kauza známa pod označením „nástenkový tender“ predstavuje učebnicový príklad politickej korupcie¹ umožnenej netransparentnými pravidlami verejného obstarávania a politickej patronáže vrcholných štátnych úradníkov. Kauza sa svojim rozsahom a priamočiarosťou stala synonymom pre politickú korupciu prvej Ficovej vlády (2006-2010) a politicko-korupčné škandály vôbec. Tender na dodanie služieb spojených s čerpaním eurofondov v hodnote 120 miliónov € (3,6 miliardy korún) vyhlásilo Ministerstvu výstavby a regionálneho rozvoja SR², ktoré v tom čase riadil nominant Slovenskej národnej strany (SNS), Marián Janušek. V tendri, na ktorý bola výzva zverejnená na nástenke na chodbe ministerstva, zvíťazilo v roku 2007 konzorcium firiem blízkych predstaviteľom strany SNS, vrátane jej predsedu Jána Slotu. Kontroly Najvyššieho kontrolného úradu aj Úradu pre verejné obstarávanie potvrdili netransparentnosť tendra, podozrenia na klientelizmus ako aj neúčelnosť vynaložených prostriedkov. Predseda vlády Robert Fico sa po oboznámení s výsledkami šetrení NKÚ a ÚVO rozhodol ministra Januška odvolať a na jeho miesto vymenoval ďalšieho nominanta SNS Igora Štefanova, ktorý, ako sa vzápätí ukázalo, sa ako riaditeľ Agentúry na podporu regionálneho rozvoja spolupodieľal na príprave pochybného tendra. Minister Štefanov s víťazným konzorciom vyrokovoval ukončenie zmluvy. Následne Európska komisia po preskúmaní kauzy rozhodla, že Slovensku neuhradí prostriedky, ktoré už na zmluvy v tendri boli firmám vyplatené zo slovenského rozpočtu.

Priebeh kauzy³

V máji 2007 **v rámci tzv. technickej pomoci** vyhlásilo Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja (MVRR SR) **tender** za necelých **120 miliónov eur** (vtedajších 3,6 miliardy korún slovenských). Samotné vyhlásenie tendra malo byť údajne vyvesené na nástenke na chodbe MVRR, ktorá nie je bežne prístupná verejnosti. **Jediným uchádzačom a víťazom tendra bolo konzorcium firiem Zamedia, s.r.o. a Avocat, s.r.o.**

Samotné otváranie obálok prebehlo 4. júna 2007. Výberová komisia v zložení Igor Štefanov, Radoslav Behul a Tomáš Labay⁴ za hodinu ponuku vyhodnotila a vybrala víťaza, ktorému bol výsledok oznámený ešte v ten istý deň a nasledujúci deň s ním aj bola podpísaná zmluva⁵. Pri vyšetrovaní

¹ Mediálny monitoring kauzy je dostupný na stránke Monitoring Fondov EÚ:

<http://www.monitoringfondov.eu/article.php?nastenkovy-tender>

² Kompletný prehľad skenov a rozpis faktúr, ktoré MVRR SR v rámci „Nástenkového tendra“ vyplatilo firmám Avocat, s.r.o., Zamedia, s.r.o. a European Consultants Organisation, s. p. r. l. je prístupný na webe Aliancie Fair-Play: <http://www.fair-play.sk/lab/>

³ Nasledujúca sekcia, pokiaľ nie je uvedené inak, sleduje chronológiu kauzy vypracovanú v analýze Konzervatívneho inštitútu „*Využívanie eurofondov na Slovensku – príležitosť pre rast alebo korupciu a klientelizmus?*“ od Ivana Kuhna, Dušana Slobodu a Radovana Kazdu (s. 17-21), dostupnú na <http://www.konzervativizmus.sk/article.php?4369> resp. http://www.konzervativizmus.sk/upload/pdf/Studia_KI_eurofondy_SK.pdf

⁴ Monika Tódová, „O nástenke rozhodol Štefanov“ (SME: 12. 11. 2009): <http://www.sme.sk/c/5106893/o-nastenke-rozhodol-stefanov.html>

⁵ Členovia výberovej komisie: Igor Štefanov bol gen. riaditeľ Agentúry na podporu regionálneho rozvoja Radoslav Behul bol vtedy jeho priamy podriadený – riaditeľ odboru realizácie programov regionálneho rozvoja, APRR MVRR SR; a Tomáš Labay bol zase ich podriadený – vedúci Oddelenie projektov miestneho rozvoja na APRR. Po tom, čo bol Štefanov povýšený v roku 2009 na ministra poskočili o pozíciu vyššie aj jeho kolegovia

kauzy neskôr vyplynulo, že na ministerstve zrejme poznali víťaza predstieranej súťaže dopredu ešte pred otváraním obálok s ponukami: „Znalec totiž v počítači osoby [Zdenky Kudláčovej], ktorá bola odborne spôsobilá pre verejné obstarávanie v prípade tohto „tendra“, našiel pripravený návrh zmluvy medzi ministerstvom a víťazným konzorciom, pričom do jej počítača bol uložený deň predtým, ako výberová komisia v zložení Štefanov, Behúl a Labay otvárala obálky.“⁶⁷

Prvé informácie o podozrivom tendri prináša denník Pravda už v auguste⁸ a decembri 2007. Pravda upozorňuje na previazanosť firiem Zamedia a Avocat na predstaviteľov Slovenskej národnej strany, ktorej nominanti riadili MVRR a že **súťaž nebola zverejnená vo vestníku verejného obstarávania**, čo je pri eurofondových obstarávaníach podľa platných pravidiel **absolútne neprípustné**. Minister Janušek navyše zamlčoval rozsah služieb, ktoré mali firmy blízke SNS pre ministerstvo zabezpečovať. „Až na základe infozákona priznal, že Zamedia má spolu s ďalšími firmami u Januška otvorený účet až na sedem rokov. 'Pretože si ministerstvo zabezpečilo dodávanie služieb na celé programovacie obdobie, nie je možné v súčasnom období určiť cenu,' uvádza sa v stanovisku.“⁹ Denník taktiež zdôraznil, že firmy majú v rámci poskytovaných služieb aj školiť krajských úradníkov o eurofondoch, pričom samotné firmy nemajú v tejto oblasti žiadne relevantné skúsenosti.

Nasledujúci rok **ministerstvo odmieta komentovať kauzu**, ako aj presne zodpovedať otázky ohľadom rozsahu a výšky zmlúv medzi ministerstvom a konzorciom firiem. Známe sú len spočiatku medializované informácie, že má ísť celkovo o sumu 3,6 miliárd korún a že tieto **peniaze majú ísť na rozličné informačné, poradenské, právnické, tlmočnicke a propagačné služby**. V novembri MVRR denníku SME **potvrďuje, že členmi víťazného konzorcia firiem sú firmy Zamedia, Avocat ako aj belgická spoločnosť European Consultants Organisation a jej slovenský partner Consulting & Management**. Podľa spoločníka firmy Avocatu Juraja Hatvanyho sú informácie v tlači „**vytrhnuté z kontextu a neobjektívne**“, pričom „**vysvetlenie chce naozaj čas a seriózny prístup**“.¹⁰

V decembri 2008 predkladajú opoziční poslanci návrh na vyslovenie nedôvery ministrom Mariánovi Janušekovi pre podozrenia z netransparentnosti pri verejnom obstarávaní a možného

---

z výberovej komisie – Labay sa stal riaditeľom odboru a Behúl riaditeľom Agentúry. Všetci traja boli spolu s vtedajším ministrom Janušekom a Zuzanou Kudláčovou, ktorá bola pri tomto tendri odborne spôsobilou osobou najatou ministerstvom pre verejné obstarávanie, neskôr políciou obvinení z trestného činu.

Cf. Monika Tódová, „Štefanovovi berú imunitu“ SME, 9.3.2011 <http://www.sme.sk/c/5799170/stefanovovi-beru-imunitu.html>

⁶ Ivan Kuhn et al. „Využívanie eurofondov na Slovensku – príležitosť pre rast alebo korupciu a klientelizmus?“, s. 17. http://www.konzervativizmus.sk/upload/pdf/Studia_KI_eurofondy_SK.pdf

⁷ Spomínaný pred-pripravený návrh zmluvy medzi ministerstvom a víťazným konzorciom sa našiel na počítači Zdenky Kudláčovej, ktorú si ministerstvo najalo ako „odborne spôsobilú osobu pre verejné obstarávanie“. Dokument bol do počítača vložený deň pred oficiálnym otvorením ponúk, pričom jeho autorom boli zrejme pracovníci firmy Avocat. „Zmluvu podľa polície neodobril právny odbor ministerstva, hoci to bolo jeho povinnosťou. Pracovníci Avocatu mali podľa zistení polície ešte pred vyhlásením tendra na ministerstve kancelárie, hoci oficiálne vlastníkom budovy neplatili žiadny nájom.“

In: Monika Tódová, „Štefanovovi berú imunitu“ SME, 9.3.2011 <http://www.sme.sk/c/5799170/stefanovovi-beru-imunitu.html>

⁸ „Euroúradníkov vyškolí firma blízka Slotovi“, Pravda, 22.08.2007

<http://spravy.pravda.sk/domace/clanok/154785-eouradnikov-vyskoli-firma-blizka-slotovi/>

⁹ „Janušek otvoril účet blízkym firmám“, Pravda, 07.12.2007 <http://spravy.pravda.sk/domace/clanok/156053-janusek-otvoril-ucet-blizkym-firmam/>

¹⁰ Miroslav Kern, „Janušek aj Fico o miliardách mlčia“, SME, 14. 11. 2008 <http://www.sme.sk/c/4175217/janusek-aj-fico-o-miliardach-mlcia.html>

klientelizmu.¹¹ V odôvodnení zdôraznili podozrivé napojenie víťazných firiem z „nástenkového tendra“ na predstaviteľov strany SNS (pozri ďalšiu sekciu), netransparentnosť obstarávania, ktoré šlo neštandardnou podprahovou metódou, a to aj napriek rozsahu zákazky a eurofondovým pravidlám. Návrh je neúspešný.

V januári 2009 Aliancia Fair-Play zisťuje, že v rámci služieb Zamedia vypracovalo a dodalo rezortu výstavby a regionálneho rozvoja **niekoľkonásobne predražené logá pre tri operačné programy**, ktoré malo MVRR ako riadiaci orgán na starosti.¹² Zamedia si za nové logá účtuje cez 2 milióny korún za kus, pričom porovnateľné logá sú reklamnými agentúrami dodávané za ceny, ktoré sa pohybujú v rozpätí niekoľko desiatok tisíc korún.¹³ Logá ale neboli jediným predraženým tovarom, ktoré konzorcium firiem ministerstvu dodalo, **za predražené sú označované aj reklamné materiály, televízne šoty, alebo predražené právne služby**. MVRR tak napríklad zaplatilo za „*právne služby za trištvrte roka 20 miliónov korún. Vyúčtovala si ich za dva dokumenty [...] išlo o predlohu zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku a systém riadenia fondov.*“¹⁴ Obdobná predloha zmluvy mala stať podľa právnikov rádovo len niekoľko desiatok tisíc. Druhý zaplatený dokument s názvom „Systém riadenia“ bol plagiátom dokumentu, ktoré už ministerstvo malo predtým k dispozícii. Navyše dokument podobného obsahu aj rozsahu pre Ministerstvo financií vypracovali jeho vlastný zamestnanci v rámci svojho pracovného času.¹⁵ Denník SME neskôr zverejnil **odhad, podľa ktorého došlo v nástenkovom tendri dokopy k preplateniu o zhruba 44 miliónov korún** (cca 1,46 milióna €).¹⁶

Podľa prepočtov Aliancie Fair-Play si celkovo firmy z víťazného konzorcia za roky 2007 a 2008 stihli vyfakturovať služby **v hodnote vyše 342 miliónov korún (vyše 11 miliónov €)**, pričom takmer **tretina všetkých faktúr (v hodnote 3 milióny €) ministerstvu zaslali v decembri 2008**, čiže v čase, keď už kauza naplno prepukla v médiách a opozícia navrhla odvolanie ministra. Len za právne služby firmy v rokoch 2007 a 2008 fakturovali vyše 33 miliónov korún (vyše 1 milión €): „*Zmluvne dohodnutá hodinová sadzba za právne služby je 3 500 korún (vyše 116 euro). Pre ministerstvo teda v tomto objeme museli firmy pracovať 9 568 hodín, teda 19 hodín každý deň. Prakticky tak muselo v prospech ministerstva pracovať dva a štvrt právnika s ekvivalentom mesačnej odmeny takmer 620 tisíc korún (20 500 euro).*“¹⁷

V apríli 2009 Úrad pre verejné obstarávanie konštatoval, že Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja pri tzv. nástenkovom tendri porušilo zákon o verejnom obstarávaní. „*Ministerstvo výstavby*

---

¹¹ „Návrh skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vyslovenie nedôvery členovi vlády Slovenskej republiky Mariánovi JANUŠEKOVÍ, poverenému riadením Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky“ Iný typ, parlamentná tlač 869, Dátum doručenia: 5. 12. 2008 <http://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&MasterID=2651>

¹² Monika Tódová, „Ministerstvu výstavby fakturovali jednoduché logá za milióny korún“, SME 14. 1. 2009 <http://www.sme.sk/c/4261484/ministerstvu-vystavby-fakturovali-jednoduche-loga-za-miliony-korun.html>

¹³ Pozri „Kauza predražené logá“ <http://www.monitoringfondov.eu/article.php?predrazene-loga>

¹⁴ Monika Tódová, „Ďalší kostlivci u Januška: Dvadsať miliónov Slotovým právníkom za to, čo stojí sotva milióny“, SME 17. 12. 2008 <http://www.sme.sk/c/4228020/dalsi-kostlivci-u-januseka-dvadsat-milionov-slotovym-pravnikom-za-to-co-stoji-sotva-miliony.html>

¹⁵ Tamtiež.

¹⁶ Monika Tódová, „Štefanov podpisoval. Teraz mlčí“, SME, 30. 7. 2009 <http://www.sme.sk/c/4954399/stefanov-podpisoval-teraz-mlci.html>

¹⁷ Aliancia Fair-Play, „Sumár najzaujímavejších aktuálnych informácií k tendru na ministerstve výstavby s grafmi“ 19.1.2009, <http://www.fair-play.sk/clanok.php?u=3&u1=6&u2=24&u3=390>

podľa predsedu ÚVO v tendri neurčilo predpokladanú cenu zákazky, čo bolo potrebné pre zvolenie postupu obstarávania. Zmluva s vybraným uchádzačom na základe kontroly ÚVO bola uzatvorená v rozpore so súťažnými podkladmi.¹⁸ Premiér **Robert Fico po správe ÚVO ministra Januška odvolal ale na jeho miesto dosadil Igora Štefanova**, ďalšieho nominanta SNS, **ktorý ako dovtedajší riaditeľ Agentúry na podporu regionálneho rozvoja na MVRR SR, vymenovaný ministrom Janušekom, od počiatku v kauze aktívne figuroval**. Podľa bývalého riaditeľa sekcie stratégie rozvoja regiónov MVRR SR ministerstva výstavby Jána Rudolfa, nový minister protizákonný tender dokonca "osobne pripravoval a riadil".¹⁹

V máji pristúpili firmy zastúpené v konzorciu, zrejme pod politickým tlakom Roberta Fica na svojho koaličného partnera Jána Slotu a SNS, **na zrušenie zmluvy s ministerstvom výstavby** bez nároku na sankciu.²⁰²¹

V máji 2009 zverejnil **Najvyšší kontrolný úrad** výsledky svojej **kontroly**, ktorá **konštatovala hrubé porušenia zákona**. Proces obstarávania bol netransparentný: „*Neuverejnením výzvy na predkladanie ponúk verejne prístupným spôsobom nevytvorilo ministerstvo výstavby podmienky súťažného prostredia: do súťaže sa prihlásil iba jeden uchádzač, ktorý bol aj víťazom súťaže.*“²² Nástenka, kde mala byť výzva zverejnená, bol v priestore s obmedzeným vstupom: „*na chodbe cez dvere umožňujúce vstup iba s magnetickou kartou alebo ich otvorením vrátnikom.*“²³ Ministerstvo s výsledkami nesúhlasilo a minister Igor Štefanov odmietol podpísať protokol o kontrole.

Európska komisia začala v apríli 2009 konanie „*pre porušenie Zmluvy o zriadení Európskeho spoločenstva v súvislosti so sporným tendrom na poskytovanie služieb pri čerpaní eurofondov na ministerstve výstavby a regionálneho rozvoja.*“²⁴ Komisia žiadala vysvetlenie o priebehu tendra. Po prešetrení rozhodla, že Slovenskej republike za zmluvy v tomto tendri nič nepreplatí: „*Nicholas Martyn z generálneho riaditeľstva Európskej komisie pre regionálnu politiku podľa TASR povedal, že komisia neuverila slovenským orgánom, že tender bol zverejnený na verejne prístupnom mieste. To, že oznam visel na nástenke na ťažko prístupnej chodbe ministerstva, je hlavný dôvod, prečo približne 11 miliónov eur únia nepreplatí zo svojich fondov.*“²⁵

¹⁸ „Úrad: Janušek pri tendri porušil zákon“, 08.04.2009, SITA: <http://ekonomika.etrend.sk/ekonomika-slovensko/urad-janusek-pri-tendri-porushil-zakon.html>

¹⁹ Miroslav Kern, „Janušekov podriadený: Tender je dielo Štefanova“ SME, 16. 4. 2009 <http://www.sme.sk/c/4393173/janusekov-podriadeny-tender-je-dielo-stefanova.html>

²⁰ Monika Tódová, „Nástenková zmluva neplatí. Štefanov tají, koľko Avocatu už vyplatil“ SME, 29. 4. 2009 <http://www.sme.sk/c/4820138/nastenkova-zmluva-neplati-stefanov-taji-kolko-avocatu-uz-vyplatil.html>

²¹ „Uverejnili dohodu o ukončení zmluvy v nástenkovom tendri“, 19. 5. 2009, SITA <http://www.sme.sk/c/4849242/uverejnili-dohodu-o-ukonceni-zmluvy-v-nastenkovom-tendri.html>

²² „NKÚ: Nástenkový tender porušil zákon“ 6. 5. 2009, ČTK <http://www.sme.sk/c/4831706/nku-nastenkovy-tender-porushil-zakon.html>

²³ Monika Tódová, „Janušek porušil viaceré zákony“, SME 7.5. 2009. Článok vyratúva všetky body v ktorých tender porušil podľa NKÚ zákon: <http://www.sme.sk/c/4832318/janusek-porushil-viacere-zakony.html>

²⁴ „Brusel začal riešiť nástenkový tender“ SITA, 17.4.2009 <http://ekonomika.etrend.sk/ekonomika-slovensko/brusel-zacal-riesit-nastenkovy-tender.html>

²⁵ Monika Tódová, „Brusel nástenkový tender definitívne nepreplatí“ SME 6.10.2009 <http://ekonomika.sme.sk/c/5050556/brusel-nastenkovy-tender-definitivne-nepreplati.html>

(Cf. European Commission Press release - IP/09/1759 20/11/2009: „Public procurement: Commission closes infringement case against Slovakia after the cancellation of a service contract awarded by the Slovak Ministry of Infrastructure“ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-09-1759_en.htm; Zuzana Vilikovská, “EU Commission will not reimburse Slovakia for bulletin-board tender” The Slovak Spectator, 7 Oct 2009.

Pozadie víťazov

Víťazné konzorcium pozostávalo z **4 firiem**: Zamedia, s.r.o., Avocat, s.r.o., belgickej spoločnosti European Consultants Organisation, s.p.r.l. a jej slovenského partnera Consulting & Management, s.r.o.²⁶

Firmu Zamedia, ktorá vznikla krátko po voľbách v roku 2006 so sídlom v Žiline, **spoluvlastní Viktor Tretina, ktorý je blízky predsedovi Slovenskej národnej strany Jánovi Slotovi**.²⁷ Medzi znalcami miestnych pomerov v Žiline bol označovaný za „Slotovho človeka“²⁸. „Tretina sa so Slotom pozná ešte z čias, keď bol primátorom Žiliny. [Zamedia] sídli v budove Žilinského večerníka, ktorého akcionárom je rovnako Tretina a bývalý Slotov tajomník Georges Gansé.“²⁹ ³⁰ Zamedia neskôr preniesla svoje sídlo do Bratislavy a za ministra Januška bola tiež **zodpovedná za nákupy pre rezort**: „Zamedia je uvedená ako kontaktné miesto v súťaži na nákup počítačov a nábytku za milióny korún. Ministerstvo to vysvetlilo tým, že nemá kam posadiť úradníka, ktorý by tendre riadil. Rezort si pritom prenajíma jedny z najdrahších kancelárií v meste, v bratislavskom Apollo Business Centre.“³¹

Spoločníkmi **firmy Avocat**, s.r.o. (resp. avocat, s.r.o.) sú Juraj Hatvany, Juraj Mravčák (do januára 2013) a Norbert Hubinský. **Hatvany a Mravčák boli pritom blízki vládne SMERu aj SNS**. Avocat zastupoval predsedu SNS Jána Slotu v jeho súdnych sporoch o ochranu osobnosti.³² Juraj Mravčák sa na návrh ministra dopravy Ľubomíra Vážneho (Smer) v októbri 2006 stal predsedom Správnej rady Železníc SR. Juraj Hatvany sa v tom istom volebnom období na návrh SMER-u a SNS stal predsedom dozornej rady Slovenskej pošty.

Minister Janušek pôsobil ako vice-primátor Žiliny za primátorovania Jána Slotu. „Verejné obstarávanie robí v jeho rezorte okrem iných Marián Kocan, ktorý ho mal na starosti aj na žilinskej radnici v čase, keď jej šéfoval Slot.“³³ **Igor Štefanov** pred nástupom na Ministerstvo pracoval vo firme Žilina Invest, kde sa zoznámil aj s ľuďmi z firmy avocat, s.r.o., ktorá vtedy robila pre štát (SARIO) na investičných projektoch, ako napríklad projekt automobilky Hyundai KIA pri Žiline.³⁴ Počas

---

http://spectator.sme.sk/articles/view/36729/10/eu_commission_will_not_reimburse_slovakia_for_bulletin_bord_tender.html)

²⁶ Údaje o majiteľoch týchto firiem (všetko fyzických osôb) boli aj v čase priebehu kauzy dostupné na webe Obchodného registra SR.

²⁷ „Slota na tom, že služby pre ministerstvo bude robiť aj jeho známy, nevidí nič zlé. „A čo, že niekoho poznám? Ani som nevedel, že má firmu,“ reagoval.“ – podľa: „Euroúradníkov vyškolí firma blízka Slotovi“, Pravda 22.08.2007 <http://spravy.pravda.sk/domace/clanok/154785-eurouradnikov-vyskoli-firma-blizka-slotovi/>

²⁸ „Janušek otvoril účet blízkym firmám“ Pravda 07.12.2007, <http://spravy.pravda.sk/domace/clanok/156053-janusek-otvoril-ucet-blizkym-firmam/>

²⁹ „Euroúradníkov vyškolí firma blízka Slotovi“, Pravda 22.08.2007

<http://spravy.pravda.sk/domace/clanok/154785-eurouradnikov-vyskoli-firma-blizka-slotovi/>

³⁰ Sociálna sieť foaf.sk registruje v žilinskom večerníku zrejme aj manželku Jána Slotu, Ľubomíru Slotovú. <http://foaf.sk/firmy/50934>

³¹ Zuzana Petková, „Janušek platí Slotových právnikov“ Pravda, 15.11.2008

<http://spravy.pravda.sk/domace/clanok/159571-janusek-plati-slotovych-pravnikov/>

³² Článok Zuzany Petkovej (v denníku Pravda z 15.11.2008) „Janušek platí Slotových právnikov“ cituje tlačovú tajomníčku SNS Janu Benkovú: „Firma Avocat zastupuje predsedu SNS Jána Slotu v niekoľkých súdnych sporoch.“ <http://spravy.pravda.sk/domace/clanok/159571-janusek-plati-slotovych-pravnikov/>

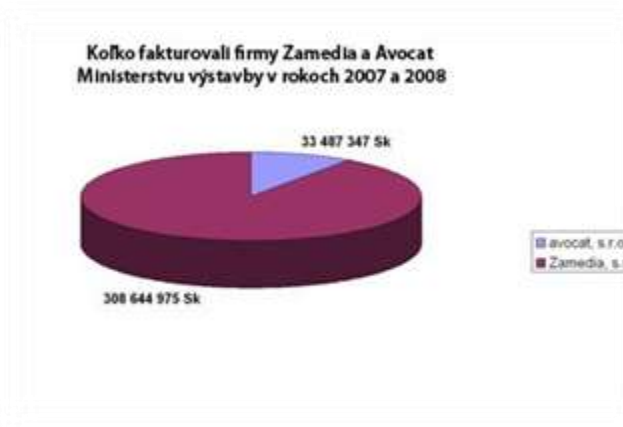
³³ „Euroúradníkov vyškolí firma blízka Slotovi“, Pravda 22.08.2007

<http://spravy.pravda.sk/domace/clanok/154785-eurouradnikov-vyskoli-firma-blizka-slotovi/>

³⁴ Monika Tódová, „Nástenková zmluva neplatí. Štefanov tají, koľko Avocatu už vyplatil“, SME 29.4.2009 <http://www.sme.sk/c/4820138/nastenkova-zmluva-neplati-stefanov-taji-kolko-avocatu-uz-vyplatil.html>

poradenstva na tomto projekte sa avocat zrejme stal aj „dvornou kanceláriou“ vtedajšieho primátora Žiliny Jána Slotu.³⁵

Jedna z firiem v konzorciu mala byť pôvodom z Belgicka, čo malo zrejme spočiatku vyvolať zdanie, že nedochádza k podozrivému konaniu, keďže sa na tendri podieľa aj seriózna zahraničná firma. Túto prekvapivú logiku načrtol ešte v roku 2007 pre denník Pravda hovorca firmy Zamedia: „Zamedia podľa hovorca Miroslava Bátovského vyhrala ako súčasť konzorcia firiem, pričom jedna z nich je z Belgicka. „Podozrenie z klientelizmu možno vylúčiť,“ povedal.“³⁶ Konateľ belgickej firmy Michel Doumont neskôr denníku Pravda potvrdil, že ich do konzorcia oslovila a prizvala firma Zamedia. Do vypuknutia kauzy však nedostala konzultačná firma Consulting & Management špecializujúca sa na prípravu a školenia odborníkov na eurofondy v rámci tendra žiadnu prácu.³⁷

Graf 1: Podiel na faktúrach v rámci „Nástenkového tendra“ (Zdroj: Aliancia Fair-Play³⁸)

Politická dohra

V septembri **2009 začala polícia nástenkový tender vyšetřovať** „pre podozrenie z machinácie pri verejnom obstarávaní“ s pracovníkmi ministerstva ako hlavnými podozrivými.³⁹

NKÚ začal v novembri 2009 v súvislosti s nástenkovým tendrom **druhú kontrolu** – tentoraz sa zamerával na účelnosť vynaložených prostriedkov. V prípade zistenia ďalších pochybení prisľúbil Robert Fico vyvodenie personálnych dôsledkov⁴⁰. **Výsledky tejto kontroly zverejnené v marci 2010 opäť poukázali na pochybenia a neúčelnosť vynaložených verejných prostriedkov.**⁴¹ Po zverejnení tejto

³⁵ „Nástenkári“ z Avocatu pri pohárikú: Oslavovali úspešný biznis so štátom?“ Nový Čas 6.5.2010

<http://vas.cas.sk/clanok/2107/nastenkari-z-avocatu-pri-pohariku-oslavovali-uspesny-biznis-so-statom.html>

³⁶ „Euroúradníkov vyškolí firma blízka Slotovi“, Pravda, 22.08.2007

<http://spravy.pravda.sk/domace/clanok/154785-eurouradnikov-vyskoli-firma-blizka-slotovi/>

³⁷ Diana Schniererová, Zuzana Petková „Janušek sa závermi NKÚ na nástenke nepochváli“ Pravda, 14.01.2009

<http://spravy.pravda.sk/domace/clanok/160213-janusek-sa-zavermi-nku-na-nastenke-nepochvali/>

³⁸ Aliancia Fair-Play, „Sumár najzaujímavejších aktuálnych informácií k tendru na ministerstve výstavby s grafmi“, 19.1.2009: <http://www.fair-play.sk/clanok.php?u=3&u1=6&u2=24&u3=390>

³⁹ Monika Tódová, „Polícia začala vyšetřovať nástenkový tender“, SME 8.9.2009

<http://www.sme.sk/c/5009575/policia-zacala-vysetrovat-nastenkovy-tender.html>

⁴⁰ www.webnoviny.sk/slovensko/nku-vypracoval-vysledok-kontroly-v-kau/47281-clanok.html

⁴¹ „Správa o výsledku kontroly štrukturálnych fondov 2004-2006 - Európskeho fondu regionálneho rozvoja a účelnosti vynaloženia finančných prostriedkov štátneho rozpočtu na realizáciu zmluvy uzatvorenej

kontroly bol aj minister Igor Štefanov odvolaný z funkcie a riadením ministerstva bol až do júnových volieb poverený minister školstva Ján Mikolaj (taktiež za SNS).

Kauza sa stala v predvolebnej rétorike opozície ukázkovým príkladom skorumpovanosti a klientelizmu, ktorý prekvital vo verejnom obstarávaní za Ficovej vlády. Po volebnom úspechu v júni 2010 **prijala pravicová vláda Ivety Radičovej aj zákonné opatrenia**, ktoré mali do budúcnosti sťažiť opakovanie podobného konania – ztransparentnila verejné **obstarávania zavedením povinného zverejňovania zmlúv** a väčšej súťaživosti pri verejnom obstarávaní.

Igor Štefanov sa vo voľbách v júni 2010 dostal na kandidátke SNS do parlamentu a získal poslaneckú imunitu, ktorá sťažila jeho následné trestné stíhanie. Igora Štefanova tak začali stíhať (spolu s už obvineným ex-ministrom Mariánom Janušekom a ďalšími tromi osobami, ktoré boli členmi výberovej komisie) až v máji 2012 (po marcových predčasných voľbách skončila SNS pred bránami parlamentu). Stíhaní sú na slobode a hrozí im trest 7 až 12 rokov väzenia za „obvinenie z trestných činov machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe, porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku a zo zneužívania právomoci verejného činiteľa.“⁴²

Záver

Kauza Nástenkového tendra v hrubých obrysoch vykazuje známky politickej korupcie typické pre *state capture*. Skupina ľudí napojená na politickú stranu si tu na pôde ministerstva zrejme prispôbila pravidlá verejného obstarávania, aby sa obohatila na štátnych zákazkách platených z fondov EÚ.

Spolu s ministrom za Slovenskú národnú stranu Mariánom Janušekom prišli na Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR na čelné úradnícke pozície pracovať aj ľudia spriaznení a neformálne prepojení na predstaviteľov SNS. Vyšetrovanie kauzy naznačuje, že títo potom spolu so spriaznenou advokátskou firmou (Avocat) pripravili tender, ktorého jediným možným víťazom sa opäť stali firmy (Zamedia a Avocat) osobne – neformálne – prepojené so Slovenskou národnou stranou.

Len odhalenia novinárov, ktoré sprvu poukazovali najmä na možný konflikt záujmov, viedli aj k odhaleniam celého pozadia kauzy a vyšetrovaniam Úradu pre verejné obstarávanie a Najvyššieho kontrolného úradu. Predmetné kontroly odhalili nielen protizákonnosť spôsobu, akým prebehlo verejné obstarávanie, ale poukázalo aj na nehospodárnosť zmlúv, ktoré tu štát so súkromnými firmami uzatvoril. Nedodržanie základných pravidiel pri verejnom obstarávaní spôsobilo, že po prešetrení Európskou komisiou, táto rozhodla, že Slovenskej republike nepreplatí žiadne z financií už vynaložených na zazmluvnené platby a ministerstvo muselo na nátlak EÚ a odbornej verejnosti nevyhodnú zmluvu s konzorciom firiem zrušiť.

Osoby zúčastnené na kauze v súčasnosti čelia trestnému stíhaniu za machinácie pri verejnom obstarávaní⁴³. Až po zmene vlády v roku 2010 došlo aj sprísneniu pravidiel verejného obstarávania,

---

Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR s konzorciom spoločností uvedených v uznesení vlády SR č. 721/2009” dostupná na: http://www.monitoringfondov.eu/upload/pdf/Sprava_NKU_nastenkovy_tender.pdf

⁴² “Pre nástenkový tender obvinili už aj Igora Štefanova”, 31.5.2012 (sita, tasr)

<http://www.sme.sk/c/6398523/pre-nastenkovy-tender-obvinili-uz-aj-igora-stefanova.html>

⁴³ “Pre nástenkový tender obvinili už aj Igora Štefanova” SITA, TASR, 31. 5. 2012

<http://www.sme.sk/c/6398523/pre-nastenkovy-tender-obvinili-uz-aj-igora-stefanova.html>

keď sa zaviedlo povinné zverejňovanie zmlúv, ktoré by tiež do budúcnosti malo čiastočne sťažiť takto priamočiare pokusy o politickú korupciu.